

Sayı: 37227 18 Mart 2021 Saat: 10:00

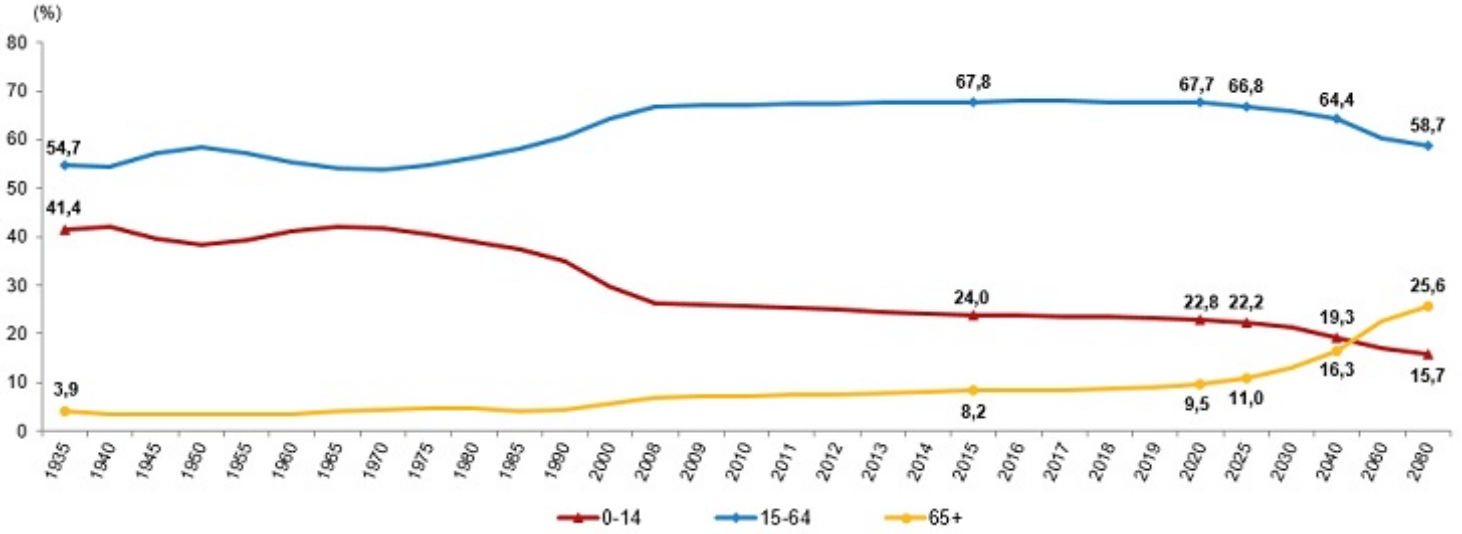
İstatistiklerle Yaşlılar, 2020

Yaşlı nüfus son beş yılda %22,5 arttı

Yaşlı nüfus olarak kabul edilen 65 ve daha yukarı yaştaki nüfus, 2015 yılında 6 milyon 495 bin 239 kişi iken son beş yılda %22,5 artarak 2020 yılında 7 milyon 953 bin 555 kişi oldu. Yaşlı nüfusun toplam nüfus içindeki oranı ise 2015 yılında %8,2 iken, 2020 yılında %9,5'e yükseldi. Yaşlı nüfusun 2020 yılında %44,2'sini erkek nüfus, %55,8'ini kadın nüfus oluşturdu.

Nüfus projeksiyonlarına göre yaşlı nüfus oranınının 2025 yılında %11,0, 2030 yılında %12,9, 2040 yılında %16,3, 2060 yılında %22,6 ve 2080 yılında %25,6 olacağı öngörüldü.

Yaş grubuna göre nüfus oranı, 1935-2080

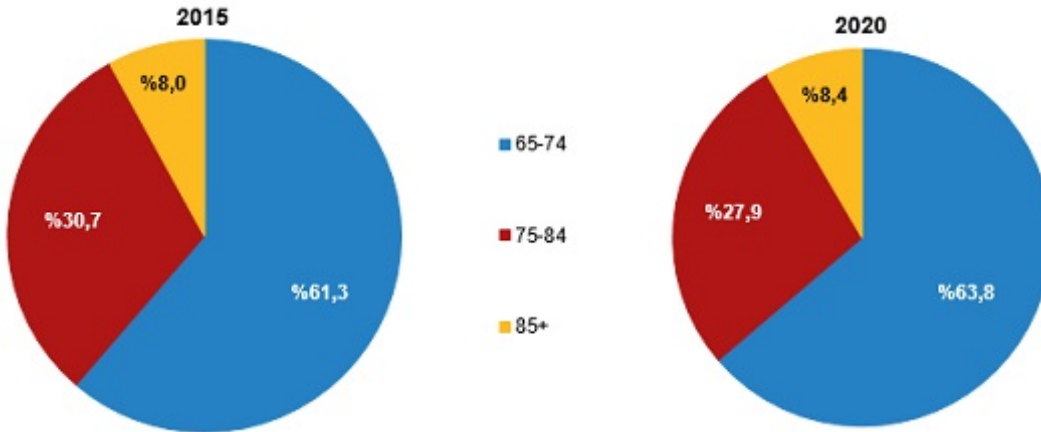

Kaynak: TÜİK, Genel Nüfus Sayımları, 1935-2000
TÜİK, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi, 2008-2020
TÜİK, 2018 Nüfus Projeksiyonları, 2025-2080

Yaşlı nüfusun %63,8'inin 65-74 yaş grubunda yer aldığı görüldü

Yaşlı nüfus yaş grubuna göre incelendiğinde, 2015 yılında yaşlı nüfusun %61,3'ünün 65-74 yaş grubunda, %30,7'sinin 75-84 yaş grubunda ve %8,0'inin 85 ve daha yukarı yaş grubunda yer aldığı görülürken, 2020 yılında %63,8'inin 65-74 yaş grubunda, %27,9'unun 75-84 yaş grubunda ve %8,4'ünün 85 ve daha yukarı yaş grubunda yer aldığı görüldü.

Yaş grubuna göre yaşlı nüfus oranı, 2015, 2020

Kaynak: TÜİK, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi, 2015, 2020
Grafikteki rakamlar, yuvarlamadan dolayı toplamı vermeyebilir.

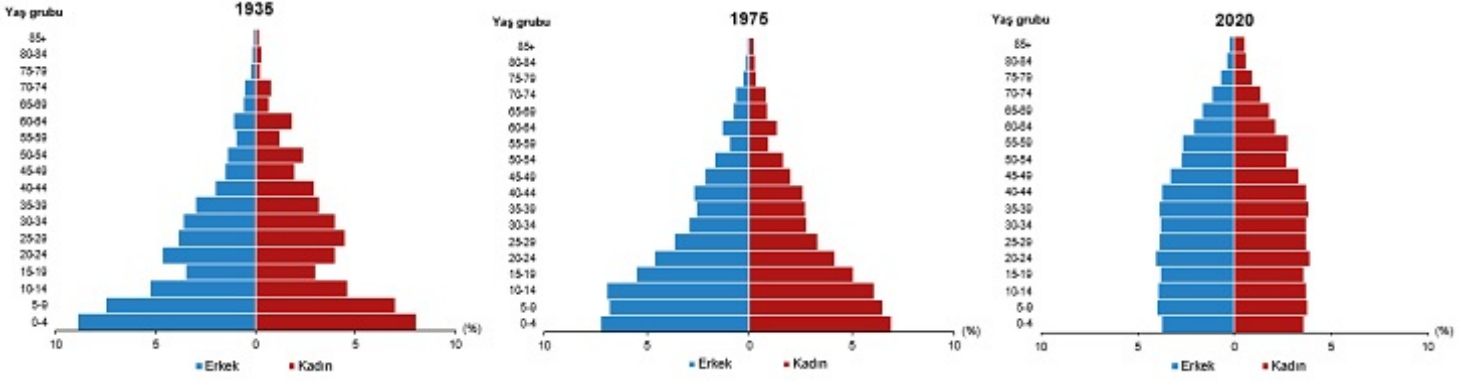
Türkiye nüfusunun yaş yapısı değişti

Yaşlı nüfusun toplam nüfus içindeki oranınının %10'u geçmesi nüfusun yaşlanmasının bir göstergesidir. Türkiye'de yaşlı nüfus,

diğer yaş gruplarındaki nüfusa göre daha yüksek bir hız ile artış gösterdi.

Küresel yaşlanma süreci olarak adlandırılan "demografik dönüşüm" sürecinde olan Türkiye'de, doğurganlık ve ölümlülük hızlarındaki azalma ile birlikte sağlık alanında kaydedilen gelişmeler, yaşam standardının, refah düzeyinin ve doğuştan beklenen yaşam süresinin artması ile nüfusun yaş yapısı şekil değiştirdi. Çocuk ve gençlerin toplam nüfus içindeki oranı azalırken yaşlıların toplam nüfus içindeki oranı artış gösterdi. Türkiye, oransal olarak yaşlı nüfus yapısına sahip ülkelere göre hala genç bir nüfus yapısına sahip olsa da, yaşlı nüfus sayısal olarak oldukça fazladır.

Nüfus piramidi, 1935, 1975, 2020

Kaynak: TÜİK, Genel Nüfus Sayımları, 1935, 1975
TÜİK, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi, 2020

Türkiye nüfusunun ortanca yaşı yükseldi

Ortanca yaş, yeni doğan bebekten en yaşlıya kadar nüfusu oluşturan kişilerin yaşları küçükten büyüğe doğru sıralandığında ortada kalan kişinin yaşıdır. Nüfusun yaşlanması ile ilgili bilgi veren göstergelerden biri olan ortanca yaş, 2015 yılında 31,0 iken 2020 yılında 32,7 oldu. Ortanca yaş 2020 yılında erkeklerde 32,1, kadınlarda 33,4 olarak gerçekleşti.

Nüfus projeksiyonlarına göre, ortanca yaşın 2025 yılında 34,1, 2030 yılında 35,6, 2040 yılında 38,5, 2060 yılında 42,3 ve 2080 yılında 45,0 olacağı öngörüldü.

Yaşlı bağımlılık oranı 2020 yılında %14,1 oldu

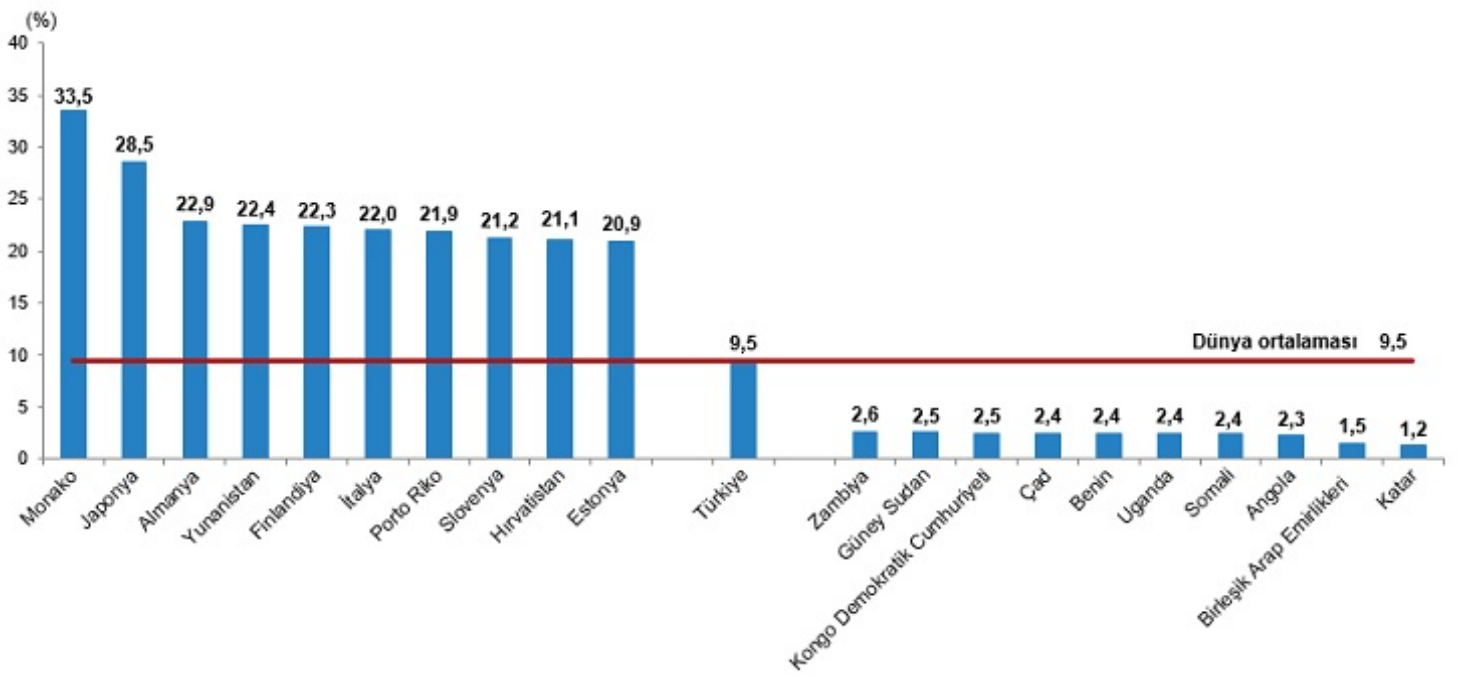
Çalışma çağındaki yüz kişiye düşen yaşlı sayısını ifade eden yaşlı bağımlılık oranı, 2015 yılında %12,2 iken bu oran 2020 yılında %14,1'e yükseldi.

Nüfus projeksiyonlarına göre, yaşlı bağımlılık oranının 2025 yılında %16,4, 2030 yılında %19,6, 2040 yılında %25,3, 2060 yılında %37,5 ve 2080 yılında %43,6 olacağı öngörüldü.

Türkiye, yaşlı nüfus oranına göre sıralamada 167 ülke arasında 66. sırada yer aldı

Nüfus tahminlerine göre 2020 yılı için dünya nüfusunun 7 milyar 693 milyon 348 bin 454 kişi, yaşlı nüfusun ise 729 milyon 887 bin 660 kişi olduğu tahmin edildi. Bu tahminlere göre dünya nüfusunun %9,5'ini yaşlı nüfus oluşturdu. En yüksek yaşlı nüfus oranına sahip ilk üç ülke sırasıyla %33,5 ile Monako, %28,5 ile Japonya ve %22,9 ile Almanya oldu. Türkiye, 167 ülke arasında 66. sırada yer aldı.

Yaşlı nüfus oranının en yüksek ve en düşük olduğu 10 ülke, 2020

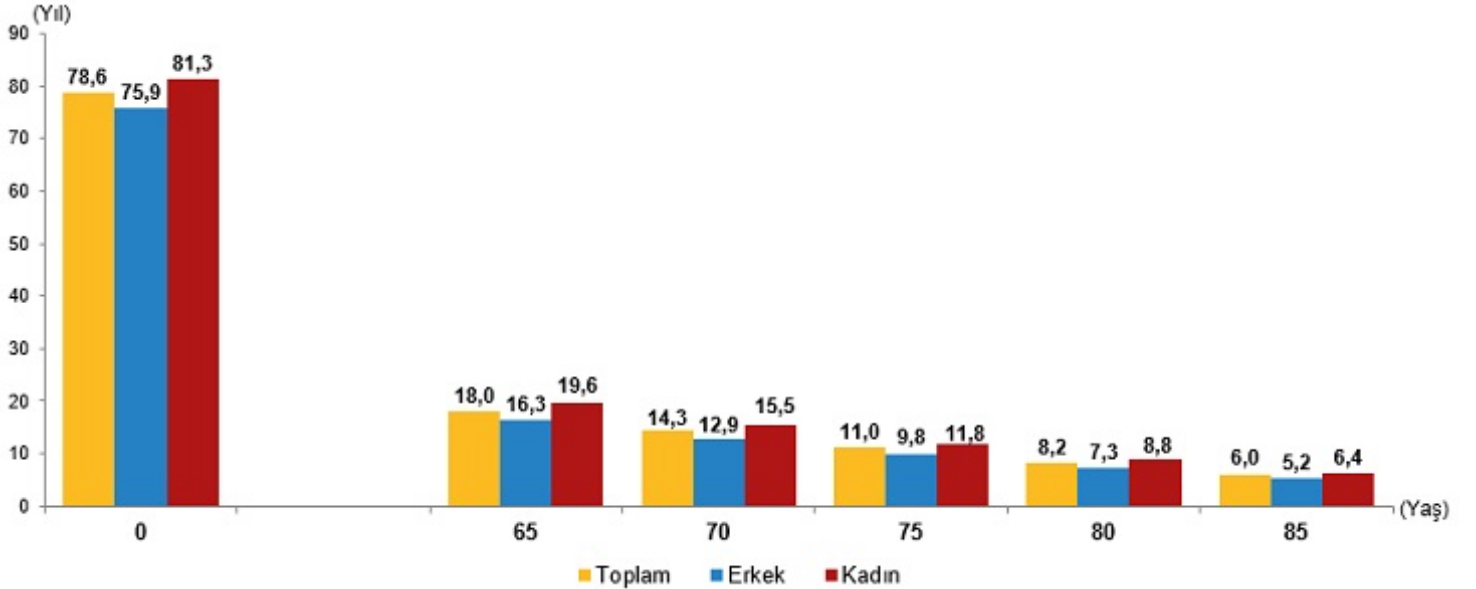
Kaynak: Amerika Birleşik Devletleri Nüfus Bürosu, Uluslararası Veri Tabanı
Türkiye rakamının kaynağı TÜİK'tir.

Bir birey 65 yaşına ulaştığında yaşaması beklenen ömür ortalama 18,0 yıl oldu

Hayat Tabloları, 2017-2019 sonuçlarına göre, doğuştan beklenen yaşam süresi Türkiye geneli için 78,6 yıl, erkekler için 75,9 yıl ve kadınlar için 81,3 yıl oldu. Genel olarak kadınlar erkeklerden daha uzun süre yaşamakta olup, doğuştan beklenen yaşam süresi farkı 5,4 yıl oldu.

Türkiye'de 65 yaşına ulaşan bir kişinin kalan yaşam süresi ortalama 18,0 yıl oldu. Erkekler için bu sürenin 16,3 yıl, kadınlar için 19,6 yıl olduğu gözlemlendi. Diğer bir ifade ile 65 yaşına ulaşan kadınların erkeklerden ortalama 3,3 yıl daha fazla yaşayacağı tahmin edildi. Beklenen yaşam süresi 75 yaşında 11,0 yıl iken 85 yaşında 6,0 yıl oldu.

Yaş ve cinsiyete göre beklenen yaşam süresi, 2017-2019

Kaynak: TÜİK, Hayat Tabloları, 2017-2019

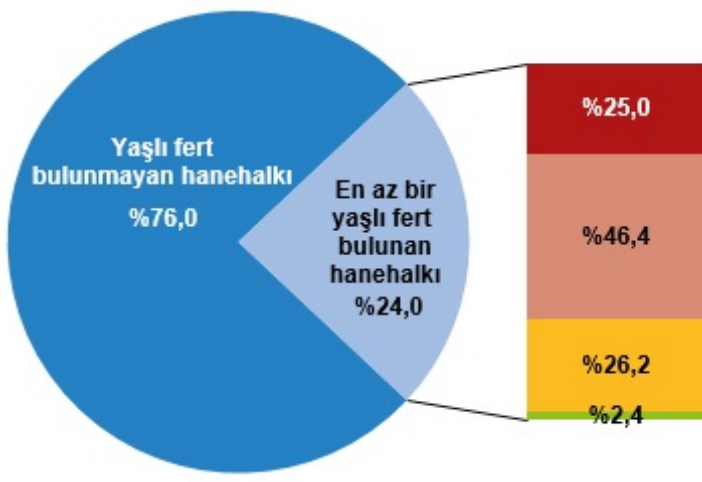
Yaklaşık her 4 haneden birinde en az bir yaşlı fert bulunduğu görüldü

Türkiye'de 2020 yılında toplam 24 milyon 604 bin 86 haneden 5 milyon 903 bin 324'ünde yaşlı nüfus olarak tanımlanan, 65 ve daha yukarı yaşta en az bir fert bulunduğu görüldü. Diğer bir ifadeyle, hanelerin %24,0'ında en az bir yaşlı fert yaşadığı görüldü.

Türkiye'de 1 milyon 478 bin 346 yaşlının tek başına yaşadığı görüldü

En az bir yaşlı fert bulunan 5 milyon 903 bin 324 hanenin 1 milyon 478 bin 346'sını tek başına yaşayan yaşlı fertler oluşturdu. Bu hanelerin %75,3'ünü yaşlı kadınlar, %24,7'sini ise yaşlı erkekler oluşturdu.

Hanehalkı tiplerine göre yaşlı nüfus oranı, 2020

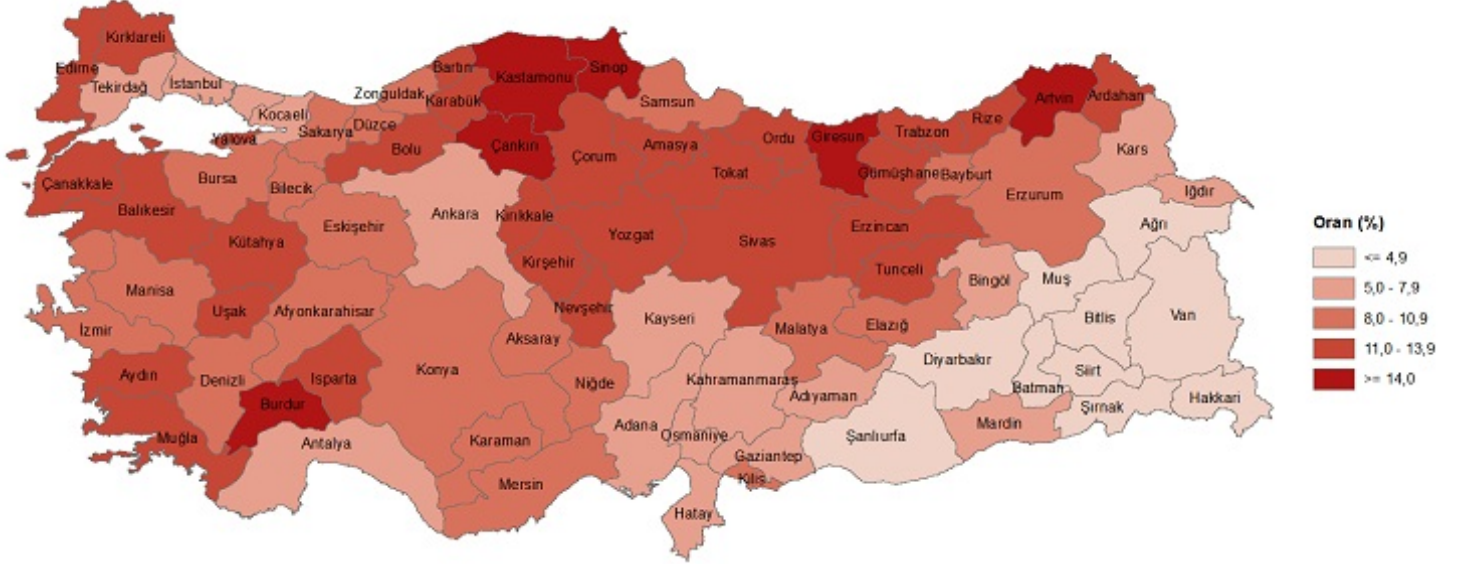

Kaynak: TÜİK, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi, 2020

Yaşlı nüfus oranının en yüksek olduğu il Sinop oldu

Yaşlı nüfus oranının en yüksek olduğu il, 2020 yılında %19,8 ile Sinop oldu. Bu ili %18,6 ile Kastamonu, %17,1 ile Artvin izledi. Yaşlı nüfus oranının en düşük olduğu il ise %3,4 ile Şırnak oldu. Bu ili %3,6 ile Hakkari, %4,0 ile Şanlıurfa izledi.

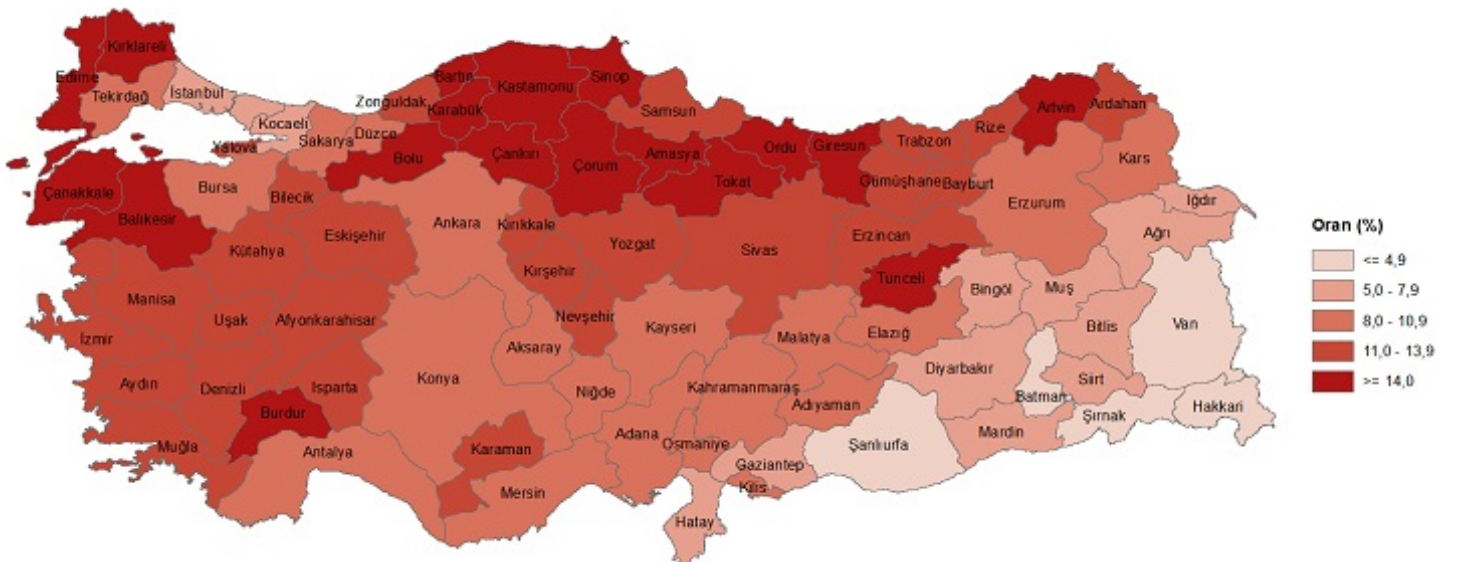
İllere göre yaşlı nüfus oranı, 2015

Kaynak: TÜİK, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi, 2015

Yaşlı nüfus oranı il düzeyinde yıllara göre incelendiğinde, toplam nüfus içinde yaşlı nüfus oranının en yüksek olduğu il sayısı 2015 yılında 6 iken, 2020 yılında 18 oldu. Nüfus projeksiyonlarına göre yaşlı nüfus oranının en yüksek olacağı il sayısının 2025 yılında 33'e çıkacağı tahmin edildi.

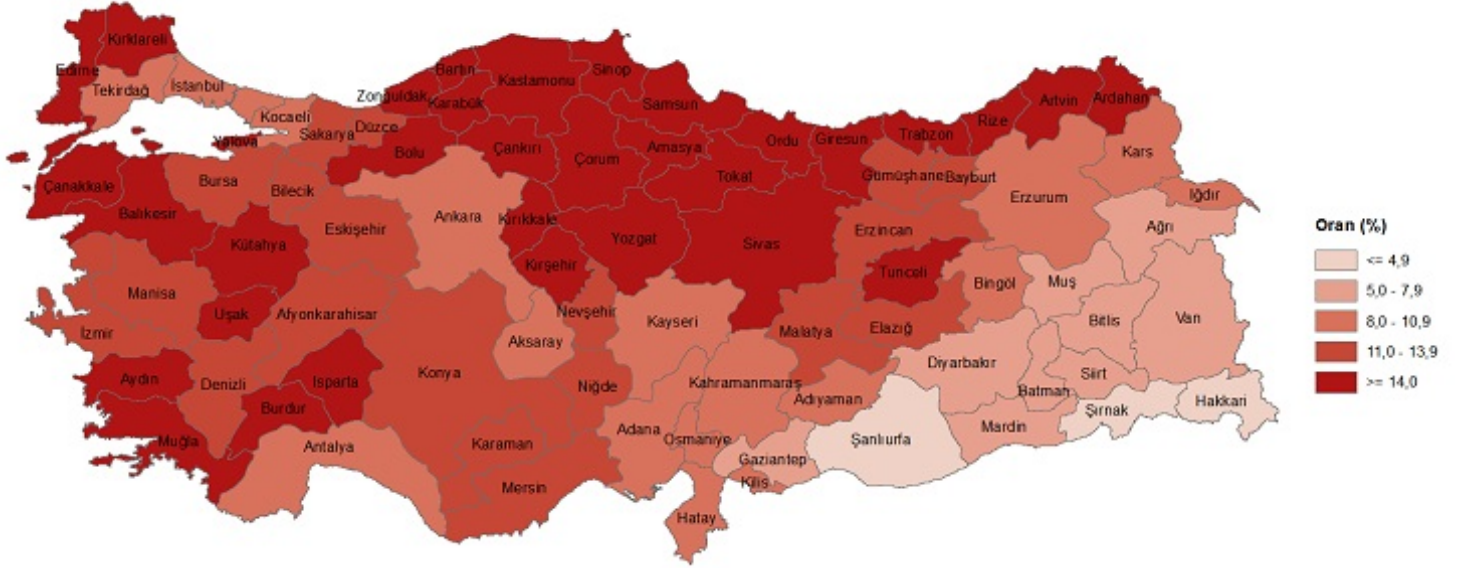
İllere göre yaşlı nüfus oranı, 2020

Kaynak: TÜİK, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi, 2020

Toplam nüfus oranında yaşlı nüfus oranının yıllara göre en düşük olduğu illerin, genç nüfus yapısına sahip olan Şanlıurfa, Şırnak ve Hakkari olduğu görüldü.

İllere göre yaşlı nüfus oranı, 2025

Kaynak: TÜİK, 2018 Nüfus Projeksiyonları, 2025

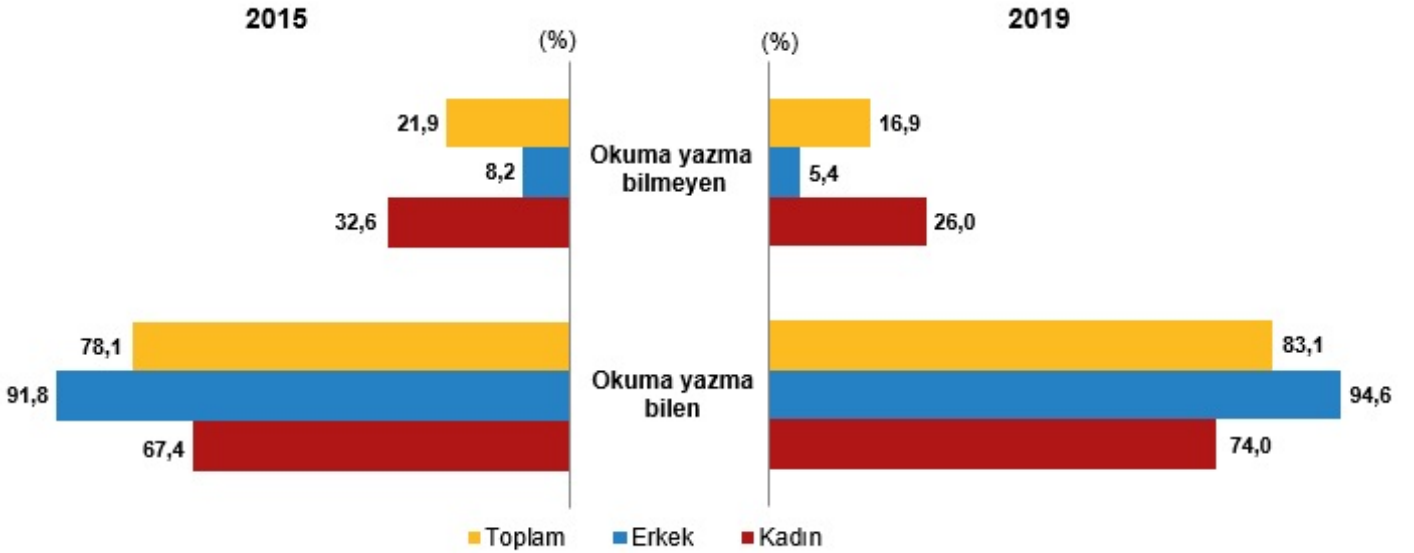
Türkiye'de 100 yaş ve üzerinde 5 bin 780 yaşlı olduğu görüldü

Yaşlı nüfusun %0,1'ini oluşturan 100 yaş ve üzerindeki yaşlı kişi sayısı, 2020 yılında 5 bin 780 oldu. Türkiye'de 100 yaş ve üzerinde en fazla yaşlıya sahip ilk üç il sırasıyla 800 kişi ile İstanbul, 267 kişi ile Ankara ve 262 kişi ile İzmir iken en az yaşlıya sahip ilk üç il ise sırasıyla 5 kişi ile Bayburt, 6 kişi ile Bartın ve 7 kişi ile Ardahan oldu.

Eğitilmiş yaşlı nüfus oranı arttı

Okuma yazma bilmeyen yaşlı nüfus oranı, 2015 yılında %21,9 iken 2019 yılında %16,9'a düştü. Okuma yazma bilmeyen yaşlı kadınların oranının, 2019 yılında yaşlı erkeklerin oranından 4,8 kat fazla olduğu görüldü. Okuma yazma bilmeyen yaşlı kadınların oranı %26,0 iken yaşlı erkeklerin oranı %5,4 oldu.

Yaşlı nüfusun cinsiyete göre okuma yazma oranı, 2015, 2019

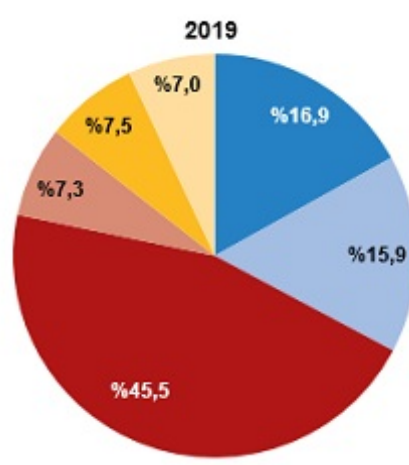
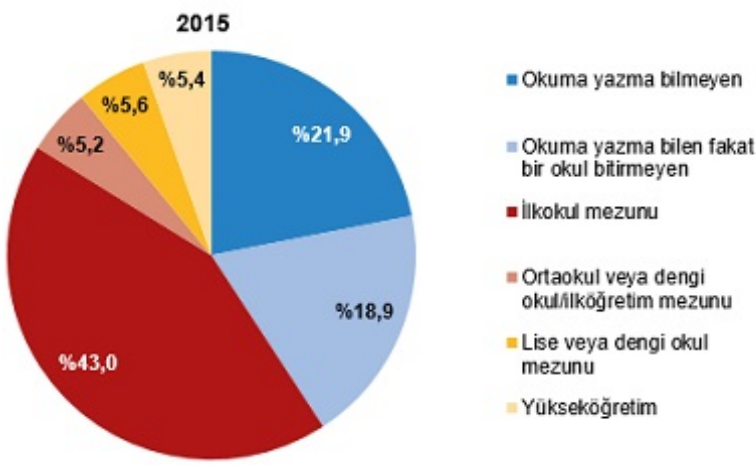

Kaynak: TÜİK, Ulusal Eğitim İstatistikleri Veri Tabanı, 2015, 2019

Eğitim durumuna göre yaşlı nüfus incelendiğinde, 2015 yılında yaşlı nüfusun %43,0'ı ilköğretim mezunu, %5,2'si ortaokul veya dengi okul/ilköğretim mezunu, %5,6'sı lise veya dengi okul mezunu, %5,4'ü yükseköğretim mezunu iken 2019 yılında ilköğretim mezunu olanların oranı %45,5'e, ortaokul veya dengi okul/ilköğretim mezunu olanların oranı %7,3'e, lise veya dengi okul mezunu olanların oranı %7,5'e, yükseköğretim mezunu olanların oranı ise %7,0'a yükseldi.

Yaşlı nüfusun eğitim durumu cinsiyete göre incelendiğinde, cinsiyetler arasında önemli farklılıklar olduğu gözlemlendi. Bitirilen tüm eğitim düzeylerinde yaşlı erkek nüfus oranının yaşlı kadın nüfus oranından daha yüksek olduğu görüldü.

Eğitim durumuna göre yaşlı nüfus oranı, 2015, 2019

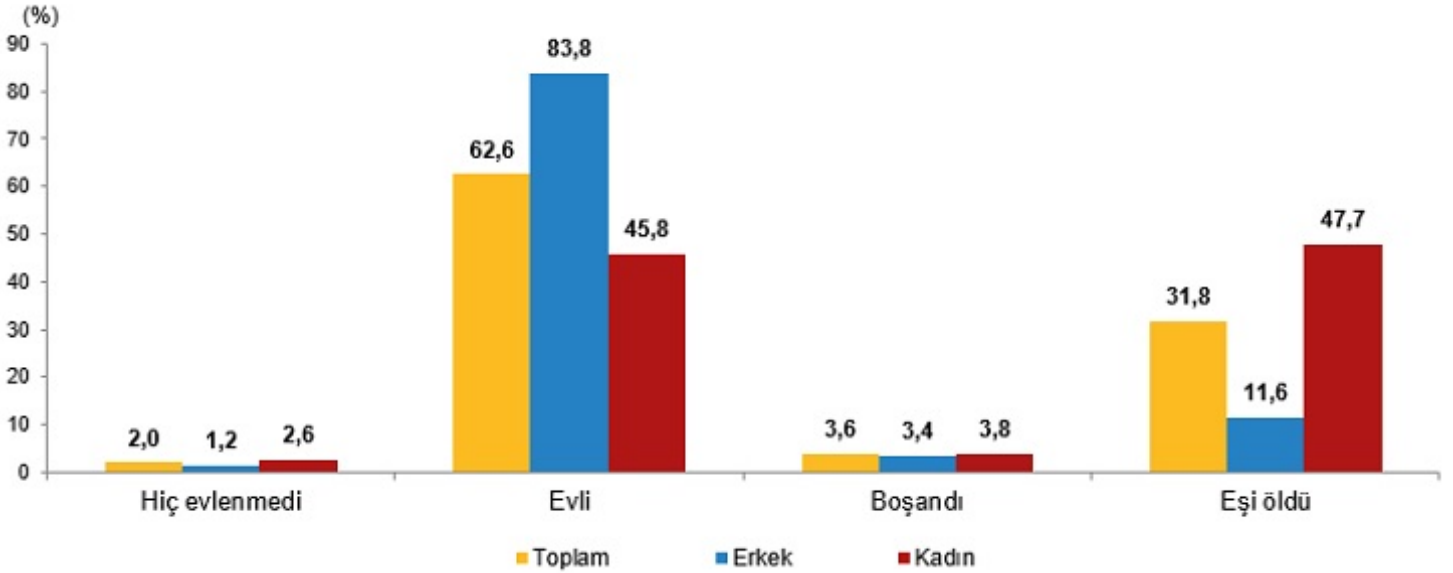

Kaynak: TÜİK, Ulusal Eğitim İstatistikleri Veri Tabanı, 2015, 2019

Eşi ölmüş yaşlı kadınların oranı, eşi ölmüş yaşlı erkeklerin oranının 4 katı oldu

Yaşlı nüfus yasal medeni duruma göre incelendiğinde, cinsiyetler arasında önemli farklılıklar olduğu görüldü. Yaşlı erkek nüfusun 2020 yılında %1,2'sinin hiç evlenmemiş, %83,8'inin resmi nikahla evli, %3,4'ünün boşanmış, %11,6'sının eşi ölmüş olduğu görülürken yaşlı kadın nüfusun %2,6'sının hiç evlenmemiş, %45,8'inin resmi nikahla evli, %3,8'inin boşanmış, %47,7'sinin ise eşi ölmüş olduğu görüldü.

Medeni durum ve cinsiyete göre yaşlı nüfus oranı, 2020

Kaynak: TÜİK, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi, 2020
Grafikteki rakamlar, yuvarlamadan dolayı toplamı vermeyebilir.

Yaşlı nüfusun yoksulluk oranı %14,2 oldu

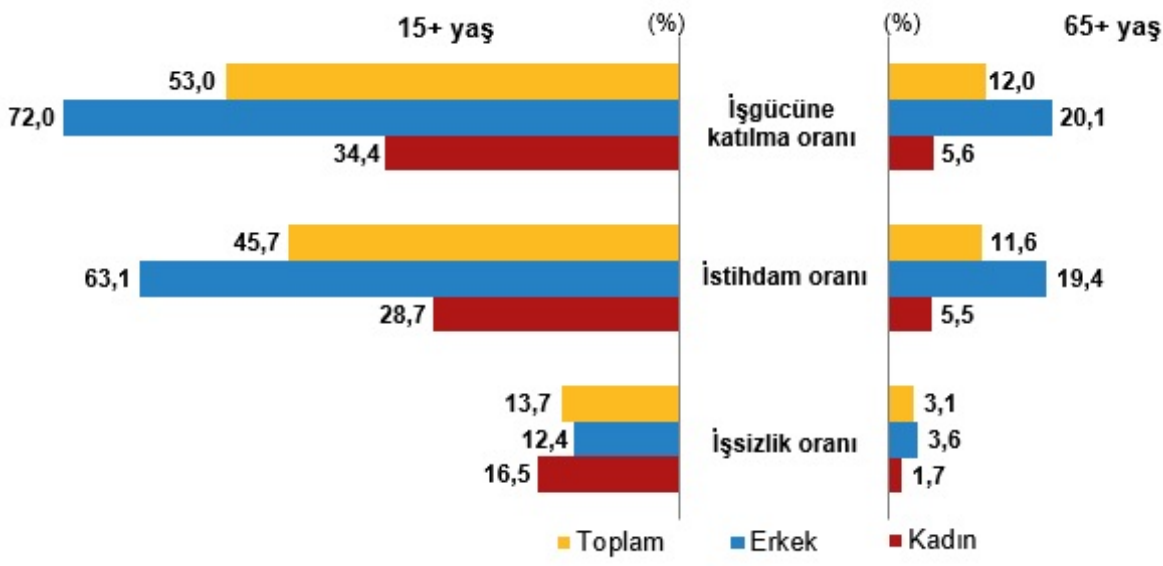
Gelir ve yaşam koşulları araştırması sonuçlarına göre, eşdeğer hanehalkı kullanılabilir fert medyan gelirinin %60'ına göre hesaplanan yoksulluk oranı, 2015 yılında Türkiye geneli için %21,9 iken 2019 yılında %21,3 oldu. Bu oran, yaşlı nüfus için 2015 yılında %18,3 iken 2019 yılında %14,2 oldu.

Yaşlı nüfusun yoksulluğu cinsiyete göre incelendiğinde, yoksul yaşlı erkek nüfus oranı 2015 yılında %17,8 iken 2019 yılında %12,1 oldu. Yoksul yaşlı kadın nüfus oranı ise 2015 yılında %18,6 iken 2019 yılında %15,9 oldu.

Yaşlı nüfusun işgücüne katılma oranı %12,0 oldu

İşgücü istatistiklerine göre, işgücüne katılma oranı 2015 yılında 15 ve daha yukarı yaştaki nüfus için %51,3 iken 2019 yılında %53,0'a yükseldi. Bu oran yaşlı nüfus için 2015 yılında %11,9 iken 2019 yılında %12,0 oldu. İşgücüne katılma oranı cinsiyete göre incelendiğinde, yaşlı erkek nüfusta 2019 yılında %20,1 iken yaşlı kadın nüfusta %5,6 oldu. Yaşlı nüfustaki işsizlik oranının 2015 yılında %2,5 iken 2019 yılında %3,1 olduğu görüldü.

Yaşlı nüfusun cinsiyete göre işgücü durumu, 2019

Kaynak: TÜİK, İşgücü İstatistikleri, 2019

Çalışan yaşlı nüfusun %64,7'si tarım sektöründe yer aldı

İşgücü istatistiklerine göre, istihdam edilen yaşlı nüfusun sektörel dağılımı incelendiğinde, 2019 yılında yaşlı nüfusun %64,7'sinin tarım, %28,1'inin hizmetler, %5,3'ünün sanayi, %1,9'unun ise inşaat sektöründe yer aldığı görüldü.

Yaşlı nüfusun obezite oranı arttı

Türkiye sağlık araştırması sonuçlarına göre boy ve kilo değerleri kullanılarak hesaplanan vücut kitle indeksi incelendiğinde, 2010 yılında 65 ve daha yukarı yaştaki nüfusta obezite oranı %22,9 iken bu oran 2019 yılında %29,0 oldu. Yaşlı nüfusun obezite oranı cinsiyete göre incelendiğinde, yaşlı erkeklerde 2010 yılında %15,2 iken bu oran 2019 yılında %19,9, yaşlı kadınlarda 2010 yılında %30,5 iken 2019 yılında %36,2 oldu.

Diğer taraftan, 2010 yılında yaşlı nüfusta normal kilolu olanların oranı %36,6 iken bu oran 2019 yılında %30,3 oldu. Normal kilolu yaşlı nüfus oranı cinsiyete göre incelendiğinde, yaşlı erkeklerde 2010 yılında %40,2 iken bu oran 2019 yılında %34,9, yaşlı kadınlarda 2010 yılında %33,0 iken 2019 yılında %26,7 oldu.

Banyo yapma/duş almada zorluk yaşayan yaşlı nüfus oranı %22,1 oldu

Türkiye sağlık araştırması sonuçlarına göre 2014 yılında yaşlı nüfus içinde banyo yapma/duş almada zorluk yaşayanların oranı %19,1 iken bu oran 2019 yılında %22,1 oldu. Banyo yapma/duş almada zorluk yaşayan yaşlı nüfus oranı cinsiyete göre incelendiğinde, yaşlı erkeklerde 2014 yılında %11,9 iken bu oran 2019 yılında %14,5, yaşlı kadınlarda 2014 yılında %24,6 iken 2019 yılında %28,0 oldu.

Diğer taraftan, 2014 yılında yaşlı nüfus içinde yatağa girme/kalkma veya sandalyeye oturma/kalkmada zorluk yaşayanların oranı %19,0 iken bu oran 2019 yılında %20,6 oldu. Yatağa girme/kalkma veya sandalyeye oturma/kalkmada zorluk yaşayan yaşlı nüfusun oranı cinsiyete göre incelendiğinde, yaşlı erkeklerde 2014 yılında %13,2 iken bu oran 2019 yılında %14,0, yaşlı kadınlarda 2014 yılında %23,4 iken 2019 yılında %25,9 oldu.

Her gün tütün mamulü kullanan yaşlıların oranı %10,5 oldu

Türkiye sağlık araştırması sonuçlarına göre 2014 yılında yaşlı nüfus içinde her gün tütün mamulü kullananların oranı %9,3 iken bu oran 2019 yılında %10,5 oldu. Her gün tütün mamulü kullanan yaşlı nüfus oranı cinsiyete göre incelendiğinde, yaşlı erkeklerde 2014 yılında %17,6 iken bu oran 2019 yılında %17,7, yaşlı kadınlarda 2014 yılında %3,0 iken 2019 yılında %4,9 oldu.

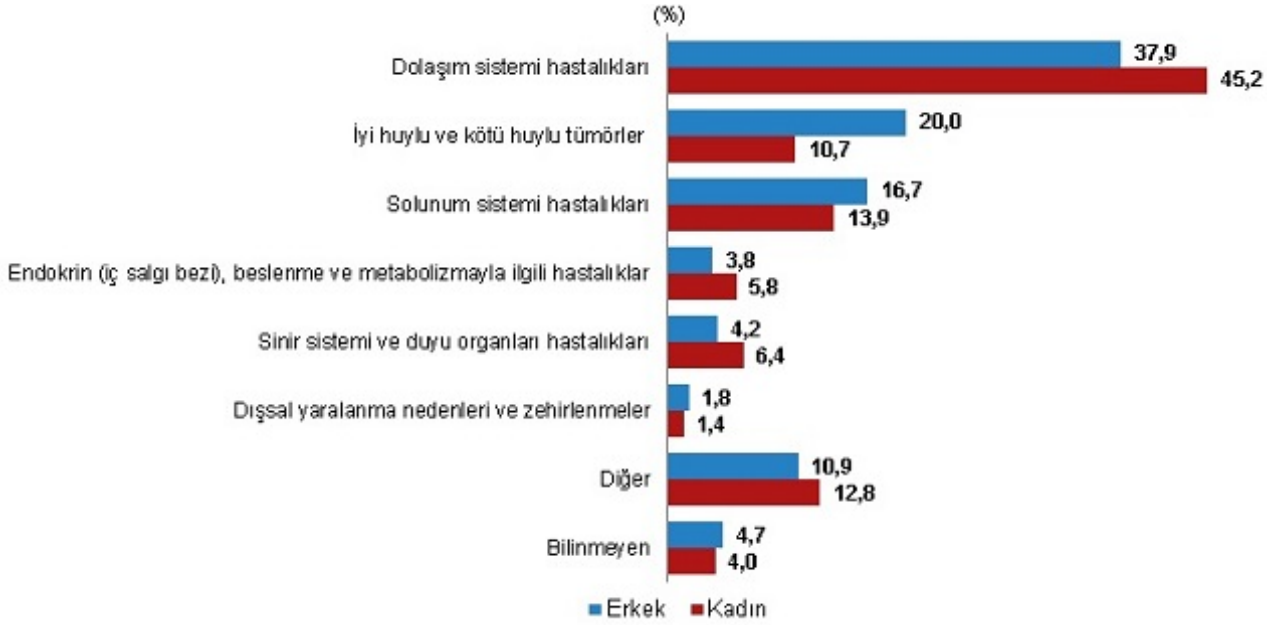
Diğer taraftan, 2014 yılında yaşlı nüfus içinde hiç tütün mamulü kullanmamış olanların oranı %58,5 iken bu oran 2019 yılında %59,4 oldu. Hiç tütün mamulü kullanmamış yaşlı nüfusun oranı cinsiyete göre incelendiğinde, yaşlı erkeklerde 2014 yılında %23,7 iken bu oran 2019 yılında %26,6, yaşlı kadınlarda 2014 yılında %85,3 iken 2019 yılında %85,2 oldu.

Yaşlılar en fazla dolaşım sistemi hastalıklarından hayatını kaybetti

Ölüm ve ölüm nedeni istatistiklerine göre, 2019 yılında ölen yaşlıların %41,5'i dolaşım sistemi hastalıkları nedeniyle hayatını kaybetti. Bu hastalığı ikinci sırada %15,3 ile iyi huylu ve kötü huylu tümörler ile solunum sistemi hastalıkları, üçüncü sırada ise %5,3 ile sinir sistemi ve duyu organları hastalıkları takip etti.

Ölüm nedenleri cinsiyete göre incelendiğinde, cinsiyetler arası en önemli farkın iyi huylu ve kötü huylu tümörlerde olduğu görüldü. İyi ve kötü huylu tümörler nedeniyle hayatını kaybeden yaşlı erkeklerin oranı yaşlı kadınların oranının yaklaşık iki katı oldu. İyi ve kötü huylu tümörler nedeniyle hayatını kaybeden yaşlı erkeklerin oranı %20,0 iken yaşlı kadınların oranı %10,7 oldu.

Ölüm nedeni ve cinsiyete göre ölen yaşlıların oranı, 2019

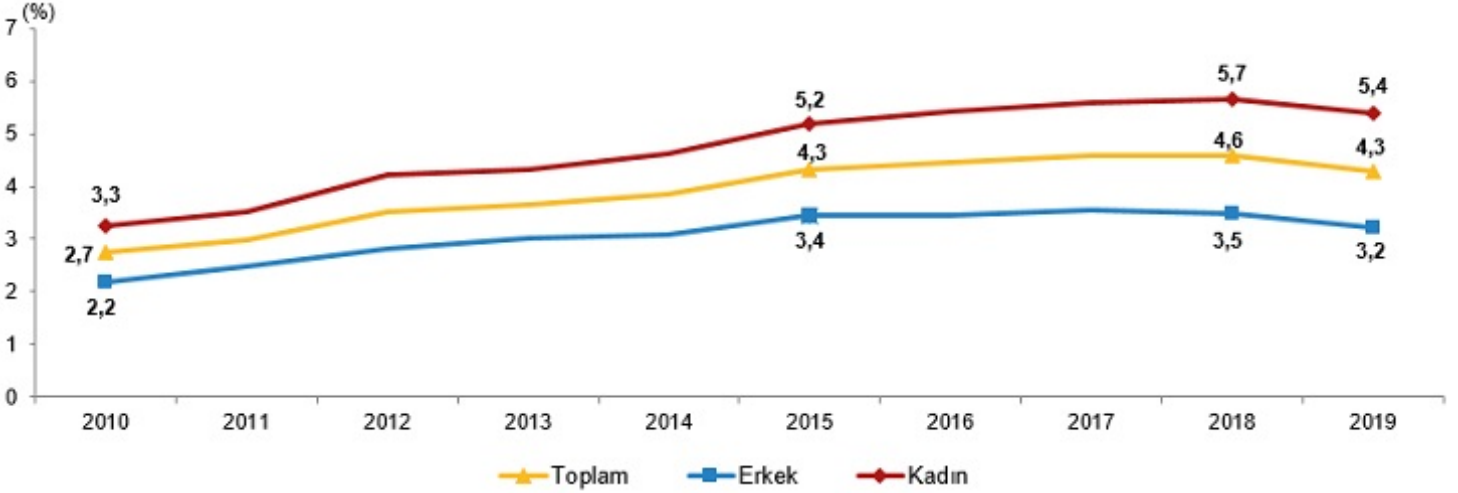
Kaynak: TÜİK, Ölüm ve Ölüm Nedeni İstatistikleri, 2019

Alzheimer hastalığından ölen yaşlıların oranı arttı

Ölüm ve ölüm nedeni istatistiklerine göre, Alzheimer hastalığından hayatını kaybeden yaşlıların sayısı, 2015 yılında 12 bin 59 iken 2019 yılında 13 bin 498'e yükseldi. Alzheimer hastalığından ölen yaşlıların oranı 2015 yılında %4,3 iken bu oran 2019 yılında da değişmedi.

Alzheimer hastalığından ölen yaşlıların oranı cinsiyete göre incelendiğinde, erkeklerde azalış, kadınlarda artış olduğu görüldü. Alzheimer hastalığından ölen yaşlıların oranı 2015 yılında erkeklerde %3,4, kadınlarda %5,2 iken bu oranlar 2019 yılında erkeklerde %3,2'ye düşerken, kadınlarda %5,4'e yükseldi.

Alzheimer hastalığından ölen yaşlıların cinsiyete göre oranı, 2010-2019

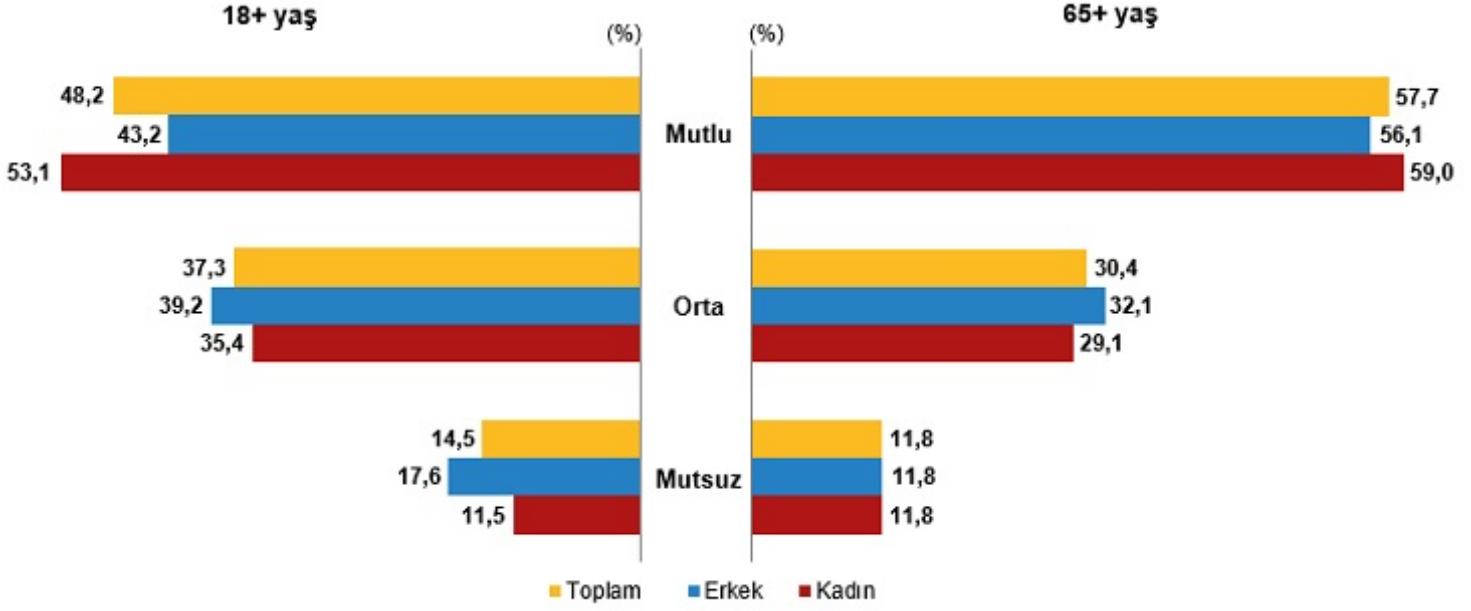

Kaynak: TÜİK, Ölüm Nedeni İstatistikleri, 2010-2017
TÜİK, Ölüm ve Ölüm Nedeni İstatistikleri, 2018, 2019

Mutlu olduğunu beyan eden yaşlı bireylerin oranı %57,7 oldu

Yaşam memnuniyeti araştırması sonuçlarına göre, mutlu olduğunu beyan eden 18 ve daha yukarı yaştaki bireylerin oranı 2020 yılında %48,2 iken bu oran 65 ve daha yukarı yaştaki bireyler için %57,7 oldu. Yaşlı bireylerin genel mutluluk düzeyi cinsiyete göre incelendiğinde, 2020 yılında erkeklerin %56,1'i, kadınların ise %59,0'ı mutlu olduğunu beyan etti.

Yaş grubuna göre genel mutluluk düzeyi, 2020

Kaynak: TÜİK, Yaşam Memnuniyeti Araştırması, 2020
Grafikteki rakamlar, yuvarlamadan dolayı toplamı vermeyebilir.

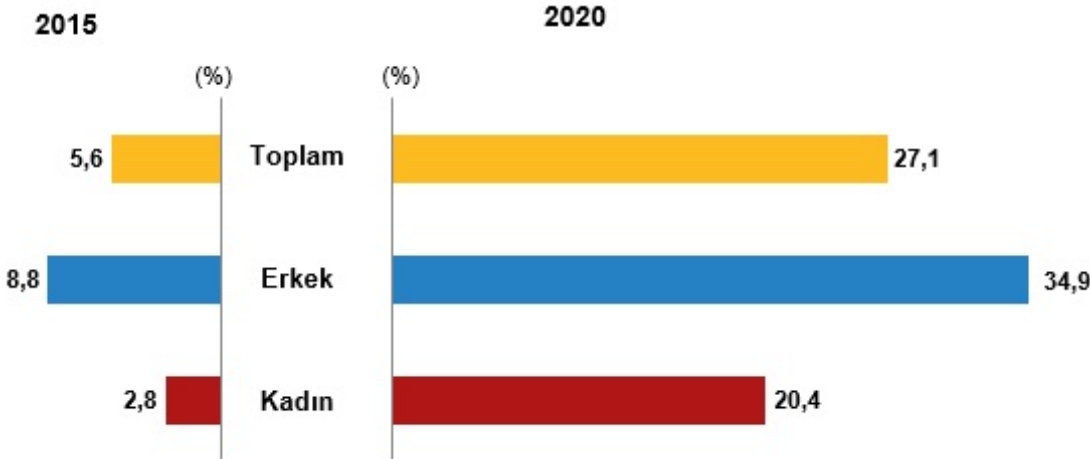
Yaşlı bireylerin mutluluk kaynağı %66,9 ile aileleri oldu

Yaşam memnuniyeti araştırması sonuçlarına göre, yaşlı bireylerin 2015 yılında en önemli mutluluk kaynağı %66,8 ile aileleri, %16,5 ile çocukları, %7,3 ile torunları, %4,7 ile eşleri, iken 2020 yılında %66,9 ile aileleri, %16,9 ile çocukları, %6,8 ile torunları ve %5,4 ile eşleri oldu.

İnternet kullanan yaşlı bireylerin oranı 5 kat arttı

Hanehalkı bilişim teknolojileri kullanım araştırması sonuçlarına göre, İnternet kullanan 65-74 yaş grubundaki bireylerin oranı 2015 yılında %5,6 iken bu oran 2020 yılında %27,1'e yükseldi. İnternet kullanan yaşlı bireyler cinsiyete göre incelendiğinde, erkeklerin kadınlardan daha fazla İnternet kullandığı görüldü. İnternet kullanan yaşlı erkeklerin oranı 2020 yılında %34,9 iken yaşlı kadınların oranı %20,4 oldu.

Yaşlı bireylerin internet kullanım oranı, 2015, 2020

Kaynak: TÜİK, Hanehalkı Bilişim Teknolojileri Kullanım Araştırması, 2015, 2020

Bu konu ile ilgili bir sonraki haber bülteninin yayımlanma tarihi Mart 2022'dir.

AÇIKLAMALAR

Türkiye İstatistik Kurumu, 2012 yılından itibaren özel günlerde günün önemine atfen haber bülteni yayımlamaktadır. "Yaşlılara Saygı Haftası" çerçevesinde yaşlı nüfusa özel olarak çıkarılan bu haber bülteninde, yaşlı nüfusun demografik yapısı ile eğitim, medeni durum, sağlık, yoksulluk, işgücü durumu ve yaşam memnuniyeti gibi sosyo-ekonomik özelliklerine yer verilmiştir.

TS37227

Teknik bilgi için: Dilek GÜDER
Telefon: +90 312 454 78 70
e.posta: dilek.guder@tuik.gov.tr

Bilgi talebi için: Bilgi Dağıtım Grubu
Telefon: +90 312 454 72 56
e.posta: bilgi@tuik.gov.tr

